

Dosarul nr. 2r-346/23
2-19148548-01-2r-01082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (C. Valah)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (I. Secrieru, V. Cotorobai, M. Anton)

DECIZIE

15 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Ion Malanciuc
Oxana Parfeni
Diana Stănilă

examinând recursul declarat de către Buciumaș Aliona, reprezentată de avocatul Ion Sîrbu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Buciumaș Aliona împotriva ÎMGFL nr.5, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica” cu privire la obligarea radierii datoriei, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 10 septembrie 2019, ÎMGFL nr.5 în procedura falimentului a depus cerere de chemare în judecată împotriva Alionei Buciumaș cu privire la încasarea datoriei, compensarea cheltuielilor de judecată.

La 27 ianuarie 2020, Buciumaș Aliona a depus acțiune reconvențională împotriva ÎMGFL nr.5 în procedura falimentului, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica” prin care a solicitat obligarea ÎMGFL nr.5 în procedura falimentului să radieze datoria înregistrată după Buciumaș Aliona, încasarea prejudiciului moral, cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea ÎMGFL nr.5 în procedura falimentului a fost admisă integral.

La 28 septembrie 2020, Buciumaș Aliona a declarat cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 30 iulie 2020, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii și admitere a acțiunii reconvenționale.

Prin încheierea din 09 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de repunere în termen, s-a repus apelanta Buciumaș Aliona în termenul de depunere a cererii de apel, s-a ridicat cauza de la examinare, s-a remis în instanța de fond pentru emiterea hotărârii suplimentare, deoarece instanța nu s-a expus asupra acțiunii reconvenționale.

Prin hotărârea suplimentară din 08 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea reconvențională a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 10 noiembrie 2021, cauza civilă nominalizată a fost remisă Curții de Apel Chișinău în vederea examinării cererii de apel declarate împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 30 iulie 2020 și hotărârii suplimentare a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 08 noiembrie 2021.

Prin decizia din 09 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de apel declarată de Buciumaș Aliona.

S-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 30 iulie 2020 și hotărârea suplimentară a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 08 noiembrie 2021, emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr.5 în procedura falimentului către Buciumaș Aliona privind încasarea datoriei, compensarea cheltuielilor de judecată și acțiunea reconvențională depusă de Buciumaș Aliona către ÎMGFL nr.5 în procedura falimentului, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica” privind obligarea ÎMGFL nr.5 în procedura falimentului să radieze datoria înregistrată după Buciumaș Aliona, încasarea prejudiciului moral, cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la re judecare în procedură generală în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea din 27 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de ÎMGFL nr.5 în procedura falimentului a fost admisă integral.

S-a încasat de la Buciumaș Aliona, în beneficiul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr.5, datoria la serviciul de preparare a apei calde în perioada 01 ianuarie 2017 până la 30 noiembrie 2020, în mărime de 7359,97 de lei.

A încasa de la Buciumaș Aliona, în bugetul de stat taxa de stat în mărime de 270 de lei. Acțiunea reconvențională înaintată de Buciumaș Aliona împotriva Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr.5, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, privind obligarea radierii datoriei, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată – s-a respins ca neîntemeiată.

La 16 ianuarie 2023, Buciumaș Aliona a declarat apel, solicitând concomitent repunerea în termen de declarare a apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu admiterea acțiunii reconvenționale și respingerea ca fiind neîntemeiată a acțiunii reclamantului. Drept temei de repunere în termen a apelului, apelanta a invocat faptul că ședința de judecată din data de 27 octombrie 2022 a fost petrecută în absența apelantei și a avocatului acesteia, apelanta nu a fost notificată nici într-o modalitate despre petrecerea ședinței de judecată din 27 octombrie 2022, iar despre hotărârea instanței de fond apelanta a luat cunoștință accesând site-ul oficial al Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termen înaintată de Buciumaș Aliona.

A fost restituită cererea de apel declarată de Buciumaș Aliona ca fiind depusă în afara termenului legal.

A fost încetată procedura în ordine de apel și se explică că nu se mai admite de a se adresa cu o altă cerere de apel.

La 11 iulie 2023, prin intermediul poștei electronice, Buciumaș Aliona, reprezentată de avocatul Ion Sîrbu, a depus recurs împotriva încheierii din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate, cu soluționarea problemei prin decizie, admiterea cererii de repunere în termenul de

declarare a apelului.

În motivarea recursului a invocat că, ședința de judecată din 27 octombrie 2022 a fost petrecută în absența Alionei Buciumaș și a avocatului acesteia, apelanta nu a fost notificată nici într-o modalitate despre petrecerea ședinței de judecată din 27 octombrie 2022, iar despre hotărârea instanței de fond Buciumaș Aliona a luat cunoștință accesând site-ul oficial al Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la 13 ianuarie 2023.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs constată că potrivit materialelor cauzei copia încheierii din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa avocatului recurente prin intermediul poștei electronice la 26 iunie 2023 (f.d.154). Astfel, recursul declarat la 11 iulie 2023, este în termen.

La 01 august 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de către Buciumaș Aliona, reprezentată de avocatul Ion Sîrbu, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței. Însă până în prezent intimații nu și-au valorificat acest drept.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

Judecând cauza în ordine de recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a aplicat și interpretat corect normele de drept material și procedural.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, iar potrivit alin. (1¹) al aceluiași articol, asupra restituirii cererii de apel decide un complet din 3 judecători, fără citarea participanților la proces.

Conform dispozițiilor art. 110 din Codul de procedură civilă, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea

în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Completul de judecată reține că, cererea de apel împotriva hotărârii din 27 octombrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de Buciumaș Aliona, reprezentată de avocatul Ion Sîrbu, la data de 16 ianuarie 2023, cu depășirea termenului de 30 de zile, prevăzut de art.362 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 16 martie 2023 corect a restituit cererea de apel declarată de Buciumaș Aliona, reprezentată de avocatul Ion Sîrbu, ca fiind depusă în afara termenului legal.

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 27 octombrie 2022, în temeiul art. 111 alin.(3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 28 octombrie 2022, ultima zi a termenului fiind data de 28 noiembrie 2022 (zi de luni).

În context, instanța de apel justificat a reținut că Buciumaș Aliona, reprezentată de avocatul Ion Sîrbu, a declarat apelul peste termen. Or, recurentul are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție precizează că, atât Buciumaș Aliona cât și reprezentantul acesteia, avocatul Ion Sîrbu, au cunoscut despre existența litigiului, precum și despre ședința de judecată din 27 octombrie 2022, or, acest fapt se atestă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei contrasemnat de către Aliona Buciumaș (f.d.127) și extrasul din poșta electronică pe numele avocatului Ion Sîrbu (f.d. 124). Prin urmare, instanța de recurs apreciază ca fiind declarative alegațiile recurente precum că nu a cunoscut despre ședința de judecată din 27 octombrie 2022, dată la care a fost pronunțat dispozitivul hotărârii, or, cele enunțate supra demonstrează contrariul. Astfel, prima instanța și-a onorat obligația de înștiințare a părților despre data, ora și locul examinării litigiului aflat pe rolul instanței.

Totodată, la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 27 octombrie 2022, Aliona Buciumaș a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, faptul nerecepționării dispozitivului hotărârii judecătorești sau invocarea faptului

necunoașterii datei ședinței de judecată, nu poate servi un argument de repunere în termen, în situația în care din materialele cauzei denotă că, atât Buciumaș Aliona, cât și reprezentantul acesteia, avocatul Ion Sîrbu, au cunoscut despre existența litigiului, precum și despre ședința de judecată din 27 octombrie 2022 (f.d. 124, 127).

Subsecvent, se reține că hotărârea pronunțată la 27 octombrie 2022 de către Chișinău, sediul Centru, a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată la data pronunțării.

Completul de judecată accentuează că, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta și-a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Buciumaș Aliona, reprezentată de avocatul Ion Sîrbu, împotriva încheierii din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Buciumaș Aliona, reprezentată de avocatul Ion Sîrbu.

Se menține încheierea din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Buciumaș Aliona împotriva ÎMGFL nr.5, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica” cu privire la obligarea radierii datoriei, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă